● בזירה זו בדרום־לבנון פעלו אתמול מטוסי חיל־האוויר

אלה השטחים שבשליטת המחבלים

מאת עמיהוד ישראלי

פגזי הקטיושות שהונחתו בימים האחרונים על נהריה מוטטו, כנראה, את הפסקת־האש הרופפת שהשתררה לאחרונה בדרום־לבנון. תגובתו של צה"ל על סביבות צור ומחנות הפליטים שבעורפה חידדה מחדש את מושג „הקו האדום" הישראלי, שנקבע בעיצומה של מלחמת האזרחים בלבנון. המרכיבים הגיאוגרפיים של „הקו האדום" כוונו, בראש ובראשונה, כלפי הצבא הסורי, שהוחזק בבחינת הרע ברובו. ואכן, היחידות הסוריות לא הדרימו מעבר לקו צידון־ג'יזין.

למירווח הטריטוריאלי שבין קו־הדרום הסורי לבין הגבול הישראלי־לבנוני הסתננו בהדרגה יחידות מחבלים, תוך שליטה על ציר החוף צידון־צור. בהדרגה הרחיבו המחבלים את מאחזיהם מזרחה ודרומה במגמת השתלטות על כביש־הספר הלבנוני, המתפתל במקביל לגבול ישראל. באמצע שנה זו הצליחו המחבלים להשתלט על העיירה בנת־ג'ובייל, שמצפון לקיבוץ יראון, ולשים קץ ליומרות הנוצריות ליצור רצף בין כפריהם שבגיזרה המרכזית (רמייש, עין־אבל ודבל) לבין המובלעת הנוצרית־דרוזית שבצפון (קליעה, מרג'־עיון) רק בסיוע צה"ל נמנעה התמוטטותן של המובלעות הנוצריות. דא עקא, שיחידות המחב־

(סוף בעמוד 36)

(סוף מעמוד 9)

לים הצליחו, למעשה, לקיים שליטה על מרבית הגיזרה הדרום־לבנונית, מה־נהר ליטאני דרומה, מבסיסם הלוגיסטי העיקרי בעיירה צור.

צור ראתה ימים מפוארים יותר בעבר הרחוק, למן תקופת בית ראשון ועד לתקופה ההלניסטית, כשעמדה ב־ראש קיסרות ימית אדירה, וספינותיה וסחרה נפוצו ברחבי הים התיכון ואף מעבר לו. בימינו אין צור אלא עיירת־דייג בעלת חשיבות מוגבלת למדי, הנשענת על עורף חקלאי מצומצם ו־צר של פרדסים וגידולי־שדה.

בנפת־צור יושבים כ־13 אלף נפש, מרביתם מוסלמים־שיעיים.

תחילתה של העיירה כאי, שחובר ליבשה. נמל־הדייג הנוכחי מצוי ב־מפרץ הצפוני של צור. נמל זה הוא הבסיס העיקרי של המחבלים בדרום־לבנון. בעורפה המזרחי של העיירה מוקמו שלושה מחנות פליטים פלשתי־ניים: אל־בץ בסמוך לתחום־העתיקות של העיירה; מעשוק ובורג' א־שמאלי ממזרח לכביש החוף.

שלושה ק"מ מדרום לצור, סמוך לחוף־הים וברצועת־החולות, משתרע מחנה הפליטים הרביעי, א־רשידייה. מחנות פליטים אלה ד. „שטחים סגו־רים", מרחבים אוטונומיים של ארגוני החבלה.
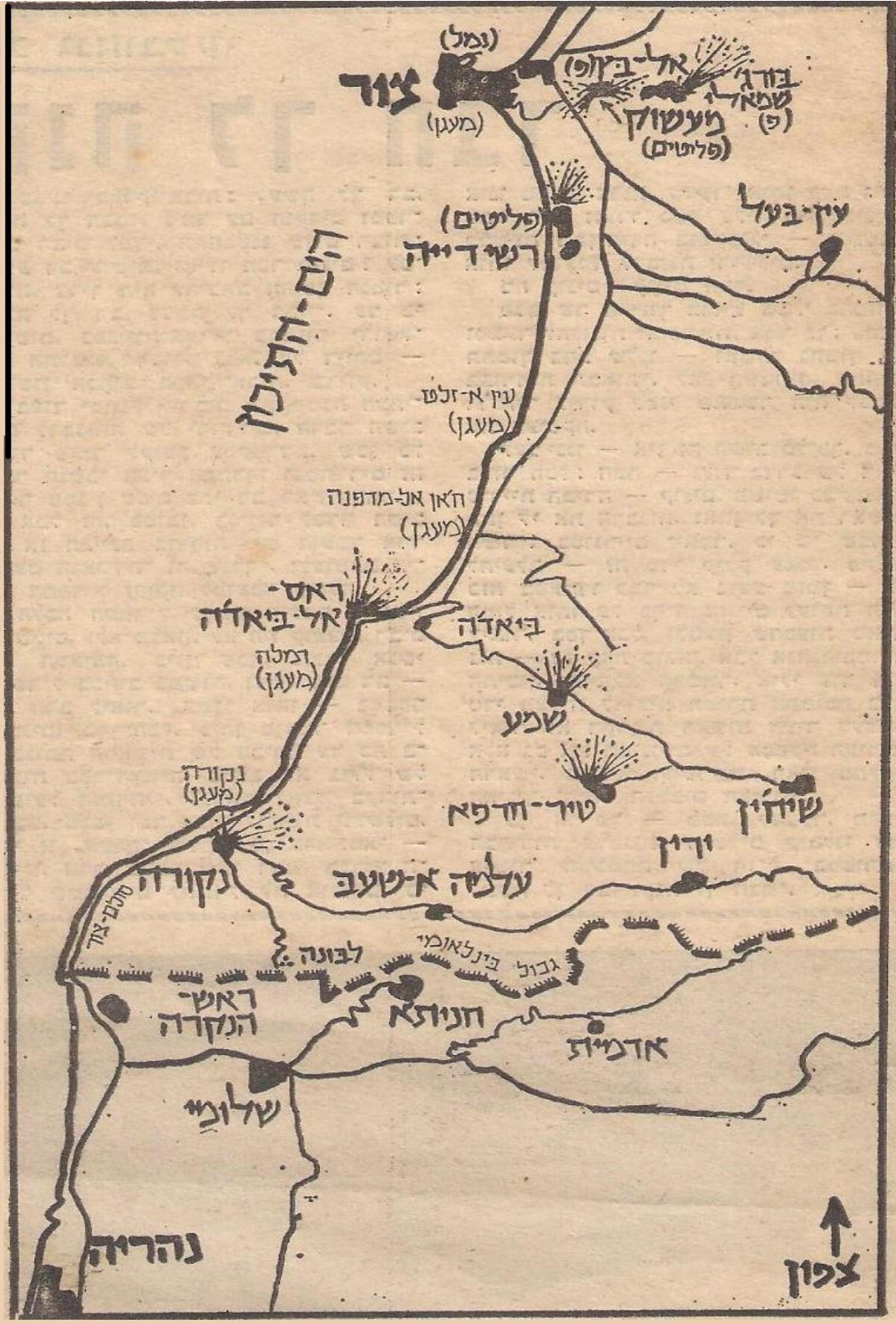
ברצועת החוף הצרה שבין מיפרץ צור לרכס ראש־הנקרה („סולמה של צור") נחבאים בין רכסי הכורכר מיפ־רצים קטנים ורדודים, המזכירים במי־דה רבה את מיפרצי אכזיב. כמה ממעגנים אלה (מצפון לדרום: עין א־זלט, ח'אן אל־מדפנה, ראס אל־ביאד'ה ונקורה) שימשו בסיסי־מוצא להס־תננות סירות של מחבלים לעבר חופה הצפוני של ישראל. הגברת הפיקוח הימי של יחידות חיל־הים וגיוון אמצעי האתראה המתוחכמים היקשו על החדי־רות הימיות וחסמו אותן במידה רבה של הצלחה. אולם, אין לשגות באש־ליות: ערי הצפון הישראליות מצויות כמטווחיי קטיושות מהספר הלבנוני.